

► **Βαγγέλης Μπέκας**, συγγραφέας

Το μαύρο φυλαχτό, ένα συναρπαστικό ταξίδι στην ιστορία

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ στον **Κώστα Στοφόρο**

Ο Βαγγέλης Μπέκας είναι ένας μυθιστοριογράφος που παρακολουθεί από τα πρώτα του βιβλία και δείνει να μην επαναπαύεται και να μην επαναλαμβάνεται ποτέ. Ανήκει σε μια ευρύτερη ομάδα ταλαντούχων νέων ανθρώπων, ποιητών και πεζογράφων, που έχουν δώσει μια ανάσα zwins στη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία. Ο καθένας καταπίνεται με διαφορετικά είδη λόγου αλλά, πέραν όλων των άλλων χαρακτηριστικών, ξεχωρίζουν και για την ευρυμάθειά

τους πάνω στην ιστορία και τη λογοτεχνία. Στο *Μαύρο φυλαχτό - από το Σούλι ως τους Κορφούς*, το νέο μυθιστόρημά του που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογός, ο Βαγγέλης Μπέκας δοκιμάζει με επιτυχία τις δύναμεις του στο ιστορικό μυθιστόρημα, καταφέρνοντας να δώσει μια αστυνομική πλοκή, αλλά και να μεταφέρει με πειστικότητα την αιμόσφαιρα μιας ολόκληρης εποχής. Με αφορμή το βιβλίο είχαμε μια συζήτηση που πιστεύω πως θα θρέψετε ενδιαφέρουσα.

Μετά τους Αισιόδοδους και τη σύγχρονη επικαιρότητα πώς αποφέρεται να στραφεί στο ιστορικό μυθιστόρημα;

Ξεκίνησα από μυθιστορήματα πολιτικής φαντασίας, στη συνέχεια με τους Αισιόδοδους πέρασα στο ρεαλιστικό πολιτικό νουάρ που αφορούσε την Ελλάδα της κρίσης, καιρός ήταν να πάω και στην απαρχή της σύγχρονης εποχής. Ιώσας γιατί με πλήγωσε το σύγχρονο. Ή με κούρσας. Ή μάλλον καλύτερα γιατί προσπαθώ να κατανήσω πως ξεκίνησαν όλα τούτα που βιώνουμε.

Γύρισα, λοιπόν, πίσω, τότε που ξέσπασε η Γαλλική Επανάσταση και καταπάστηκα με το πώς επηρέασε τη γέννηση της Ελληνικής. Επτάνασσα, Ήπειρος. Τα τότε σύνορα της Δύσης με την Ανατολή. Κατά κάποιο τρόπο και τηρουμένων, φυσικά, των αναλογιών, το *Μαύρο φυλαχτό* είναι το Θωρηκτό Ποτέμκιν της Ελληνικής Επανάστασης. Εξάλου για τη σύγχρονη κατάσταση γράφω στα σενάριά μου.

Ποιες είναι οι παγίδες που πρέπει να αποφύγει ένας συγγραφέας που γράφει ιστορικό μυθιστόρημα; Εσύ πώς τις αντιμετωπίσεις;

Μπορείς ερευνώντας να διαβάσεις και να μάθεις το ιστορικό πλαίσιο, τα ίχη, τα έθιμα, τα ρούχα, μπορείς να χτίσεις και την αιμόσφαιρα. Άλλα, αν δεν οκάψεις βαθιά μέσα σου και γύρω σου, θα αποτύχεις. Όταν διάβασα πως ο Τολσότι είχε κοπιάσει κάνοντας ενδελεχή έρευνα για να κατανοήσει το ψυχολογικό προφίλ των πρώτων του στο *Πόλεμος και Ερήμη*, βιβλίο που διαδραματίζονταν μόλις πενήντα χρόνια πριν από την εποχή που το έγραψε, κλονίστηκα: Υπήρχε κίνδυνος να γράψω ένα σκουπίδι. Το πιο δύσκολο ζήτημα στα ιστορικά μυθιστορήματα είναι ότι γράφεις για ανθρώπους που έχουν τελείωσαν διαφορετικό τρόπο σκέψης από τον σημερινό. Το έφαξα πολύ. Κι εφάρμοσα στο μυθιστόρημα τεχνικές Στανισλάφσκι για να μπορέω να σταθώ. Δεν περιέγραψα την εποχή, την έζησα.

Πατή διάλεξες του Σούλι, πέραν του προφανούς που αναφέρεις, της καταγωγής;

Το *Μαύρο φυλαχτό* δεν αφορά τον πόλεμο ενός πασά με κάποιους ληστές, όπως υποστηρίζουν κάποιοι για τα γεγονότα του Σουλίου. Τότε συνέβαιναν μια κομιμογνία. Οι ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης δεν έφτασαν απόλυτα, αλλά εφαρμόστηκαν στα Επτάνησα, μόλις ο Βοναπάρτης κατέλαβε τη Βενετία το 1797. Η παρουσία των Γάλλων επαναστατών, ακόμα και στην Πρέβεζα και στην Πάργα, επηρέασε άμεσα και τις αψιμαχίες του Αλή πασά με τους Σουλιώτες. Συνειδητοποίησα, λοιπόν, πως τα γεγονότα του Σουλίου, που συνέβαιναν στα τότε σύνορα Ανατολής και Δύσης, είχαν ιδιαίτερη δυναμική. Θα έγραφα, λοιπόν, για τον Σουλιώτη Μάρκο που γίνεται φίλος με τον Περαιώτη, τον τελευταίο Έλληνα που είδε ζωντανό τον Ρήγα Φεραίο. Θα έγραφα για τον Μάρκο, τον κάλπικο Σουλιώτη, σε πρωκές εποχές, που η ευστροφία και η μουσική των γλυτώνουν από τα δεινά, αλλά ως πότε. Που του παίρνει τα μασάλια ο έρωτας για μια δύμηρη Κερκυραία, ενώ ο ενωμένος Ρωσοτουρκικός στόλος πολιορκεί την «δημοκρατική» Κέρκυρα. Που το χρέος της δολοφονιμένης αδερφής του κατατέρχει, ενώ έσπα το πόλεμος με τον Αλή Πασά.

Τι πιστεύεις πως αξίζει να κρατήσουμε σήμερα από την παράδοση;

Αν με τον όρο παράδοση εννοούμε την λαϊκή κουλτούρα, θεωρώ ότι οφείλουμε να την κρατήσουμε στο σύνολό της. Δεν λέω ότι πρέπει να προσκαλληθούμε σε αυτήν, αλλά αν δεν γνωρίζουμε από που ερχόμαστε, πώς είναι δυνατόν να κατανήσουμε ποιοι είμαστε και πού πάμε. Αδυ-

Αν με τον όρο παράδοση εννοούμε την λαϊκή κουλτούρα, θεωρώ ότι οφείλουμε να την κρατήσουμε στο σύνολό της. Δεν λέω ότι πρέπει να προσκαλληθούμε σε αυτήν, αλλά αν δεν γνωρίζουμε από που ερχόμαστε, πώς είναι δυνατόν να κατανήσουμε ποιοι είμαστε και πού πάμε. Αδυνατώ να κατανοήσω γιατί πρέπει να παρηγράψω τις παραδόσεις ενός λαού. Η λίθη είναι εχθρός της πρόσδου

νατώ να κατανοήσω γιατί πρέπει να απαρηγράψω τις παραδόσεις ενός λαού. Η λίθη είναι εχθρός της πρόσδου.

Τι σημαίνει για τον σημερινό αναγνώστη το να διαβάζει γι' αυτά τα γεγονότα που περιγράφεις;

Αν κάποιος πιστεύει ότι αρκεί να μελετούμε το σύγχρονο, ώστε να κατανοήσουμε το σύγχρονο, τότε ανήκουμε σε άλλη σχολή. Προτιμώ να φιλοσοφώ με τον τρόπο του Καστοριάδη. Νομίζω ότι η Γαλλική Επανάσταση και το πώς αυτή επηρέασε την Ελληνική είναι κομβικό γεγονός για τη γέννηση του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Ο κεντρικός μου ήρωας, πέρα από τις δημιουργίες του, είναι ο επιπτώσεις που μπλέκει, βιώνει και την γέννηση της εθνικής συνείδησης. Από την άλλη βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το *Μαύρο φυλαχτό* είναι μυθιστόρημα. Μπορεί να συνδιαλέγεται με τα ιστορικά γεγονότα και τις ιδέες εκείνης της εποχής, αλλά πρωτίστως ακολουθεί την μυθιστορία των πρώτων του που κινούνται στις σκοτεινές πλευρές της ιστορίας.